

ГРІН ПРО БЕЗРОБІТТЯ

ВАШІНГТОН. — Вільям Грін, президент Американської Федерації Праці, подає на підставі юридичних свідомлень з місць, що в жовтні не працювало 21%, юніонних робітників, себто таке саме число як у вересні.

Справа з безробітним неюніонних робітників представляється далеко гірше. Грін подає далі, що безробітні зменшилися в 15 міст, а збільшилися в 8-мох, таких як Бостон, Бофало, Клівленд, Шикаго і т. д.

Грін стверджує, що уряд рахується з 3,500,000 безробітних. По правді маємо тепер понад 5,000,000 безробітних голов родин. До них треба зачислити їхні родини. Тоді будемо мати яких 20,000,000 осіб, діткених безробіттям. Найважливіше питання, каже Грін, є тепер те, як тих безробітних переманувати.

РОБОТИ ПРИ БУДОВІ КОРАБЛІВ.

ВАШІНГТОН. — Яких \$50,000,000 рішено призначити на будову нових торговельних кораблів. Це дасть роботу 20,000 безробітним.

ГУВЕР І ПРОГІРІЦІЯ.

ВАШІНГТОН. — Один з часописів доніс, що президент Гувер заявився за 4.4% пива, та що та заява буде проголошена тепер перед самими виборами.

Та Гувер не має якось охоти говорити в справі прогірці. Він їде на опінію заіменованої ним комісії Вікершема, яка має висказатися рівнож і в справі прогірці.

СТАЄ ЧИМРАЗ ПІРШЕ.

НЮ ЙОРК. — Як тільки розпочато кампанію за допомогу безробітним, золотіються день за днем нові ряди голодних. Досі зголоділися 23,438 безробітних голов родин. Тепер золотіються такі особи, котрі ще ніколи не простягали руки за милостиню. Є між ними люди від 21 до 70 року життя.

ВКРАЛИ ОБРАЗ З ВИСТАВИ.

НЮ ЙОРК. — З музею модерних шук при п'ятні есені ч. 730 викрали малий образ, роботи французького маляра Гоноре Доміе, вартості \$35,000. Образ визнано з приватної колекції Дж. Странського.

МЕЛОН ВІРІТЬ У ГУВЕРА.

ВАШІНГТОН. — Секретар Мелон запевняє у своїй промові радію, що президент Гувер приверне в короткій часі доброту. А пріспіномісненіа півнів Гувера, каже Мелон, тоді, коли тодусовісниміа на републиканських кандидатів. Бо коли републиканки матимуть більшість у конгресі, тоді не ставитимуть Гуверови перешкод у його півнах.

СПРАВИЛИ ПОВСТАНЦЕВИ ВЕЛИЧЕЗНУ ОВАЦІО.

САО ПАВЛЬО. — Бувший бразилійський президент знаходиться під опікою британської консули, себто так як він в тюрмі. До президиальної палати перенісся вже президент Гетуліо Варгас, провідник повстанців. Варгас повила тисячі маси народа з великим ентузіазмом. Виходить, що бразилійська революція вже скінчена.

ЗНАЙШЛИ СПОСІБ НА ДИЗЕНТЕРІЮ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Герелле, професор бактеріології в Єйльській університеті, подає, що випробував новий лік на дизентерію. Лік той показався дуже успішним, бо на 10,000 хорих не вилено ним тільки дві особи.

ЕЛЕКТРИФІКУЮТЬ ЗАЛІЗНИЦІ ШЛЯХИ.

БЕСТОН! — Біля Різдва розпочнуть електрифікацію трох залізничних шляхів, щоби в той спосіб облекшити безробіття.

УСУНУЛИ З УРЯДУ ЗА ФАЛЬШИВІ ВІСТІ.

ВАШІНГТОН. — Секретар Вільбур усунув з уряду Ралфа Келія, нафтового агента, котрий обвинувався уряд за марнотратву і хабарницьку посподарку нафтовими полями. Генеральний прокуратор заявив, що закиди Келія є безпідставні.

ЖИДИ ЖЕРТВУЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — На жидівський поклик, щоби покрити дефіцит Федерації для допомоги жидівським гуманітарним інституціям в сумі \$2,221,000, зголоділися відразу 469 осіб, котрі зложили \$278,755.

КАЖУТЬ РОБІТНИКАМ ОПЛАЧУВАТИСЯ.

НЮ ЙОРК. — Окружний прокуратор з дільниці Квинс розпочав докождження проти Незалежної Демократичної Організації, на чолі якої стоїть Джан Герелер, комішонер публічних робіт, яка стягала з кожного робітника підлежену заробітну платню на виборчий фонд. Уто відтатася від зложення такого фонду, тому відбирали роботу.

UKRAINIANS CHARGE POLES USE VIOLENCE

CANADIAN REPORTER, INVESTIGATING CONDITIONS, SEIZED AND HIS PHOTOGRAPHS CONFISCATED.

By NEELEY FARSON.

Special Cable (Copyright) to the Buffalo Evening News and Chicago Daily News.

BERLIN, Oct. 24. — A Warsaw dispatch announces the arrest of Canadian journalist, William Day, who was seized by the Polish police when investigating alleged Polish atrocities in a peasant village near Lemberg. Day had taken photographs and talked with peasants after the so-called "pacification" of the village by a detachment of Polish soldiers.

The News correspondent has a document which gives the text of a pastoral letter by the Uniate Metropolitan Bishop of Lemberg. All available copies of this letter, it is reported, were confiscated by the Polish authorities Oct. 16.

Bishop Count Szypczyński went to Warsaw to attempt to mediate between the Ukrainian peasants and the Polish authorities—effort which failed. The venerable bishop, admitting that the Ukrainians have been guilty of incendiarism, asserts that the Poles have been indiscriminate in their retaliation.

WHOLE POPULATION PENALIZED.

"The whole population is being severely penalized by dragroftings, levies and requisitioning," he says. "Punitive expeditions are being dispatched into villages where there has been no sabotage and where the people have been peaceful and loyal. It is with great concern for the future that we see signs of physical force now being used to destroy the cultural and economic heritage of our people."

"Even the clergy have been beaten in many cases before the people, humiliated, and church dignity has been trampled under foot."

In an interview with this correspondent, the leader of the Ukrainian Nationalist committee in Berlin conceded that the Ukrainian peasants are not blameless, since acts of violence properly are charged to them.

ADMITS INCENDIARISM.

He admits that they have been guilty of incendiarism, but charges that most of the fires on Polish farms during the harvest season were started by land owners.

The world slump in wheat prices caused the prices on the farms to fall below the price for which the crop was insured. Therefore, he asserted, the landowners burn crops and beat the Ukrainian peasants for having set fire to them — and collect insurance.

The immediate aim of "pacification" of the Polish Ukraine — or Eastern Galicia — is, he says, the Ukrainian committee, to prevent the Ukrainians voting as a unit against Marshal Josef Pilsudski. There are 7,000,000 Ukrainians in Poland; a homogeneous mass solidified by the desire for a national Ukraine. If allowed to vote as they wish, their spokesmen say, the bloc would frustrate the government's attempt to get a two-thirds majority in the forthcoming Polish Sejm.

SCHOOLS DESTROYED.

Schools and other Ukrainian cultural institutions, the Ukrainian Nationalists charge, are being destroyed by Marshal Pilsudski's emissaries in an effort to stamp out Ukrainian consciousness. Even Ukrainian sport clubs are being officially dissolved, they say.

They complain that Ukrainian nationalism has been ignored by the League of Nations.

The obvious inference is that the Ukrainian Nationalists are looking toward Moscow by way of Kiev, where there are demonstrations and street parades daily and where imprecations are hurled at Polish capitalists for "suppressing the Ukrainian spirit."

Sympathizers with the Ukrainian agitators assert that it is not to Europe's interest for methods of repression to be used that will tend to create material for Bolshevist blood down through Central Europe, now that great masses of unemployed are susceptible to Red doctrines.

"POLITICAL OFFENDERS" JAILED.

From a reliable source, I am informed there are at least 1000 persons in Polish prisons specifically accused of "political crimes." It is difficult to establish a definite category, as it is said that 5000 really is nearer the number who have been jailed because of political opposition.

Among these in the first 1000 are 60 members of the previous Polish parliament, Wincenty Witos, three times premier of Poland, another who has been premier once, the president and the vice president of the Socialist party (largest in numbers in Poland), president of the Polish trade union, and the old Polish patriot, Jan Kwapiński, who has been a lifelong fighter for Polish freedom.

It is interesting to point out that while the Ukrainians say they are 7,000,000 strong in Poland, the Poles say there are only 5,000,000 Ukrainians — the number depends upon who counts them.

(“Buffalo Evening News,” Friday, Oct. 24, 1930).

ЛЯХИ ЗНИЩАЛИСЯ НАД УКРАЇНЦЯМИ В НЕВИСКАЗАНИЙ СПОСІБ

СУХЕНЕК КАЖЕ, ЩО „МАНЕВРИ” ВІЙСЬКОВИХ ЗАГОНІВ У ГАЛИЧИНІ ПРИПИНЯЛИСЯ.

ЛЬВІВ (Галичина). — Відомості, які тепер доходять з місць, де польські вандали перевели свої криваві екскурсії над невинним українським населенням, подають багато прикладів нечуваного зупинення ляхів над Українцями. Крім масового побиття невинних людей, старших і дітей та жінок, ляхів зарвали багатьом залишан під нігті голки, або забивали цвяхи, старочисні добути признання про „суботажників”.

Скільки шукали портретів українських письменників, гетьманів та діячів і за кожний знайдений портрет були люди у страшний спосіб. Влізуючись до помешкань українців, Ляхи вимагали негайно показати, де схований портрет того, що має шапку на бакі, а побачивши портрет Т. Шевченка, з люттю накидали на нього й розривали на шматки та топтали ногами. Так само поводилися й з портретами І. Франка, гетьманів та інших українських історичних діячів. Були люди у нечуваній спосіб за те, що вони не мають у себе портретів Мосціцького, Пільсудського та інших польських діячів. Були також за те, що поміж книжками не було польських книжок, або було їх замало. Взагалі, як видно з фактів, Ляхи катували людей по згори укладеному плані й лише вигадували ту чи іншу „винну”, щоб не бити даремно.

Місцеві Поляки та Польки посилювали катан у їх огидному кривавому ділі й вказували українським місцевим діячам. Карали без винятку всіх членів українських організацій культурних, кооперативних, політичних і т. п., а особливо членів урядів. Немилосердно катували людей, ляхів дикуни примушували й кричати на честь Пільсудського й Польщі та останніми словами ганьбити Україну й український народ. Скотаваних людей арештували й гнали до арештів іноді кількадесять кілометрами, привязавши їх за шні мотузами до возів. Гнали людей від худоби на налігачах на зарі. Хто не мав сили бігти за возом, того польські гайдюки „підганяли” на гаями, сквачуни за арештантами на конях. Та всі наркварства Ляхів годі перелічувати. Вони буди такі жорстокі, що кров замерзає в жилах, коли пригадаєш їх.

Начальник відділу національностей Сухенек-Оухецький, який раніше приїздив до Львова, щоб організувати тут на місці, в порозумінню з воєводою, карну виправу в Галичині, тепер у Варшаві заявив кореспондентам чужинських газет, що „папіфікаційна акція у східній Малопольщі вже закінчена. Поліцію відікликано, військові відділи, які відбували на тих теренах маневри — також”. — Таку цинічну заяву зложив організатор кривавого українського погрому в Галичині.

ВИКИНУЛИ ПОРТРЕТ МОСЦЬКОГО З ГІМНАЗИІ.

В Академічній гімназії у Львові при вул. Сагігі викнено на вулицю криві київ VI. який портрет президента польської республіки, Мосціцького. Шкільна кураторія припинила науку в шостій класі й шукає виновника такого зневаження президента.

Шкільна влада заявляє, що коли не знайдеться той, хто викинув портрет президента на вулицю, то вся класа буде розвзнана, а учням буде заборонено вступати до всіх шкіл у Польщі.

КОМУНІСТИЧНА ПРОПАГАНДА В АНГЛІІ.

ЛОНДОН (Англія). — Прем'єр Мек Донелд відповів на запитання в палаті після з'явлюваної комуністичної пропаганди в британській імперії, що його уряд уже заявив протест московському уряду проти пропаганди Москви в Великій Британії. На свій протест він одержав відповідь, що таку пропаганду веде Третій Інтернаціонал, який знаходиться поза контролем російського комуністичного уряду.

Зі сторони лібералів та консерватистів зберіг увагу Мек Донелд на те, що Третій Інтернаціонал є московським органом пропаганди світової революції. Тому радянський уряд мусить відповідати за пропаганду Третього Інтернаціоналу.

НІМЕЦЧИНА ВИКОНУВАТИМЕ ПЛАН ІОНГА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Всі спроби обізнати змусити уряд поставити перед парламентом справу відрачування чергових сплат по репарацийному плану Іонга не привели до жадного успіху. Уряд Брюннга, спираючись на більшість у комісії райхстагу, відкинув усі п'ять спроб Гітлеровича та їх прихильників поставити на обговорення парламенту справу плану Іонга з тим щоб розпочати боротьбу в загалі проти репараций.

КИТАЙСЬКО-МОСКОВСЬКІ НЕПОРОЗУМІННЯ.

ШАНГАЙ (Китай). — Після того, як у Москві розблизні переговори між Китаєм та Росією, в справі Січано-Китайської залізничної губернії-тор Маньчжурі лідери підірпали свої війська на російському кордоні. На стацію „Маньчжурія” вже прибуло два батальони піхоти й артилерія.

НА БАЛКАНАХ ЗАНЕПОКОЄНІ.

У своїй промові Мусоліні мріяв про італійську експедицію на Схід. Це лінкало чоме занепокоєння серед балканських держав, які боїться італійського імперіалізму.

ПОЖЕЖІ.

В Лисятині, пов. Берестей, вогонь підпалював Карию Войцеховського. Дні стрити збіжжя згоріли тек у Кривині (Берестейщина) на шкоду дітям Муляка. Догоріли, що і в Лисятині і в Кривині стрити, хтось підпалював.

ДОЯР ПІДСКОЧИВ.

Від довшого часу курс долара в Польщі держався на одній висоті 8.88 до 8.89. На найшлішій трупі Якова Петрука. І дити спринчали пожежу у днях дояр підскочив на 8.90. Слідство виявило, що Петрука Врубляччю, по. Рави Руської. а на чорній біржі платив на хтось уби. Поліція підозріла Згоріло 27 господарств; разом згоріло 8.92. Опозиційна преса в Бурка Онуфрія, селянина з мертвами і жиним інвестором, поповне ще як наслідок ос з того села, що то він уби Шкода дуже велика. Сильний танків лодий у Польщі, що за Петрука. Бурка і його жинку вітер утруднював рятуючу арештували.

КАТАСТРОФА В ОДЕСІ.

Дня 11. вересня в Одесі була катастрофа трамваю, яка спричинила смерть 8 осіб, а 45 поранених було ранено. Причиною катастрофи було те, що ліфтові бали трамваю згоріли і поштовпувалися галлями і трамвай упав на навісний розгін височині з шні.

ВБИВСТВА.

Михайло Мельник і Микола Мельник убили в Заріччю біля Дельтани Івана Мельника. Причиною вбивства була особиста поруха. Поліція шукає обвинячків, які втікли в невідомий напрям.

ТРУП НА ПІЛЬНИЙ СТЕЖЦІ.

На пильний стежці в громаді на Рожно Велике біля Косова Згоріло 27 господарств. Дити спринчали пожежу у днях дояр підскочив на 8.90. Слідство виявило, що Петрука Врубляччю, по. Рави Руської. а на чорній біржі платив на хтось уби. Поліція підозріла Згоріло 27 господарств; разом згоріло 8.92. Опозиційна преса в Бурка Онуфрія, селянина з мертвами і жиним інвестором, поповне ще як наслідок ос з того села, що то він уби Шкода дуже велика. Сильний танків лодий у Польщі, що за Петрука. Бурка і його жинку вітер утруднював рятуючу арештували.

АРЕШТОВАНИ В ЗВ'ЯЗКУ З УБИВСТВОМ ПОЛІЦІЯНТА.

Дня 3. вересня на постеруку поліції в Снігівській Вижині 21-літній Микола Коваль уби поліцейського Рибського, який його арештував як підозрюваного в крадіжці. Коваль виступав в Дольні в Микола Мухомильовича. Коваль і Миколайовича арештували. А-рештували також учителя з Снігівської Вижини. Із закладом, що перекувала та ж Коваль та що належить до УБО.

ГУЛЯЛИ, ГУЛЯЛИ.

У селі Ореховець в Снігівській Вижині на вулицю в Михайла Доросла була бігла парубків, яка скінчилася смертю Степана Ульки. Поліція веде слідство.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	PERIODICITY:
Three cents a copy.	Понеділок: число три центи.
One year \$ 7.00	На рік \$ 7.00
Six months 3.75	На пів року 3.75
Three months 2.00	На три місяці 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерсі Сіті і Заграницю:
One year \$10.00	На рік \$10.00
Six months 5.00	На пів року 5.00
Three months 2.75	На три місяці 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить вислати гроші ліше на т. зв. Foreign Money Order.
Т. зв. "Свобода", Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5-1638.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЩО СКОНФІСКУВАЛИ?

З рідного краю надіслано нам відпис оригіналу пастирського листа, даного українськими греко-католицькими єпископами в Галичині з приводу масових підпалів і польського терору. Той пастирський лист сконфіскувала польська прокуратура і він не з'явився, про що доносила й американська преса. Читач, прочитавши цей лист, виробить собі самий як найкраще поняття, як виглядає на ділі польська конституція з її свободою слова. Коли католицька Польща не побоялася сконфіскувати отой пастирський лист сімох католицьких українських єпископів, то що доперва виправляє вона із звичайними людьми? Вже з того можна пізнати, в якому нещасті перебуває український народ під Польщею, де буть і навіть плакати не дають, де нема змоги піднесення якогось протесту, де нема можливості ніякого апелю до якоїсь справедливості чи людськості, де не можна навіть застосувати засад християнської релігії, коли тими засадами обороняється поневолений польським окупантом український народ.

В тім пастирським письмі єпископат виразно осудив терористичну акцію. Він звертається до молоді й просить її завершити з шляхів революційної боротьби, а взятися до господарської, суспільної, культурно-освітньої й наукової праці, хоч сама доля, що хоч яка та праця важка, але для такої праці, "теперішні обставини вимовко непригніжні". Пастирський лист намагається відвернути молоді від конспірації, але шанує її "за могутнє почитання любови до Вітчизни" і кличе до неї: "Витревайте у службі цієї любови й не жалуйте жертв, але жертв таких, яких вимагає народна справа у теперішній хвилині — жертв згідних з наукою Христа, з добром Народу".

Того польський прокуратурі було замало. Вона хотіла, щоби в пастирських листі взято в оборону державну владу. Тимчасом в листі тім стверджено, що переживаємо полі, з якими не можна ніяк погодитися з точки справедливості, людськості й культури, бо за винні одиниці карають тисячі невинних. В листі тім сказано виразно, що там може бути мова про мир і згоду, де панує справедливість, а такої справедливості покищо в Польщі не видно.

І за тих кілька слів правди польська влада сконфіскувала цей лист. Сконфіскувала, бо привязувала меншу вагу до осуду українських терористів, а більше боялася осуду терору польської влади.

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ ГАЛИЦЬКИХ ЄПІСКОПІВ

(Виданий з приводу останніх кривавих подій в краю, а сконфіскований польською владою).

Божою милостю і Благословенням св. Апостольського Престола

Андрей, Митрополит Галицький;

Григорій, Єпископ Станіславський;

Іосафат, Єпископ Перемиський;

Никита, Єпископ Патарський;

Григорій, Єпископ Пом. Перемиський;

Іван, Єпископ Пом. Львівський;

Іван, Єпископ Пом. Станіславський.

Духовенству і Вірним Галицької Провінції Божий Мир і наше Архієпископське Благословення.

Христова Церква, що стоїть на сторожі Божої Правди і Божого Закону, все своє осуджує як морально іді усі поступки, що цим законом противляться; Вона знати цього людей і в катехізисі і в проповіді і в сповідальництві і в суді, де лиш сїгає її вплив, і не залишає жадної нагоди, щоби голосити правду та відволікти людей від зла, а вести їх до добра.

Одначе, коли розходиться о конкретні злочини, яких допущилися хтонебудь у даному місці й часі, за які горожанське властоє є потягнені до відповідальності, Церква тоді не забирає голосу, щоби вим приманити винних злим чи виразно осуджувати та щоби заявляти, що ані церква Власть, ані вірні не співпрацюють з цим злочинцем. А робить цього тому, бо це очевидна річ, сама собою зроумна, плавуча з основних засад християнства, що моральне зло є злом і Церква зі Своєю релігійою не може цього, що зло, уважати за добре і з ним співіснувати. Такі звинні повинні бути Божі достояння Церкви.

В такому конкретних злочинів Церква не потребує промовляти, але навіть промовляти й не може тоді, коли вислідження й укарання винних є в руках поліційної й судової влади, а ситуація духовної влади могла би й невинним

розглядається вини, чи ввесь народ, на кшталт, на інтегрітету, на святість. Строго карається ціле населення побіжливих, контррозвідки, режисажу й навіть не питаються про його вини. Карні експедиції лають до ряду сіл, де ані не побіжливих саботажі, ані не посуху, ала властей — де навпаки, люди зовсім спокійно заховувалися. З такою сумом і жахом про будучність бачимо багато случів, де напревляний жалб безправно уживається фізичної сили на ищення культурного й господарського доріжку людей, абу знущання над безборонними невинними людьми; навіть швицників не-милосердно в богатих випадках бито, не вагаючись перед народом так до краю понижати й доплати їх духовне достоїнство й авторитет.

В наші, що наше слово прирочитися до цього, щоби вернути нормальні відносини в нашому краю, в наші, що тим стрімкою несправедливою каранням невинних, відважимося Вас — Дорогі в Христі Браття — цим пастирським посланням.

Ми, Ваші Єпископи, й наше Духовенство й Ви всі, що слухаєте голосу Христової Церкви й в наш ідеї, ми всі від самого початку уважали й уважаємо, що палілаві за морально зло, противну Божому Закону, а через це і нашому народові у високому степені шкідливу, тим більше шкідливу, що промочує дорожжю комунізму.

Ми всі, що по християнськи думаємо і хочемо християнським життям, ми всі признаємо, що так як у случаях інших беззаконій, так само і тут по-винна рука справедливості досягнута винуватцям. Одначе ми не можемо брати на себе відповідальності за одиниці революційної групи, Палілаві А усього рода замовників, це зло, що слухають не голосу Христової Церкви, а тайних приказів якоїсь тайної влади. За їх іді (навіть у цих случаях, де винуватим ми би були, якраз український націоналіст, а не комуніст, реваншист, савкаунт і провокатор) ми не можемо відповідати, вини, де-хрих не поносимо й за них ми не повинні бути карні.

З глибоким одначе жалем болем переживаємо полі, з якими з точки справедливості, нині не можемо погодитися; за винних, ще не висліджених,

визначи любови до Вітчизни, а чи домагається діл, до діл ввесь. Витревайте у службі цієї любови й не жалуйте жертв, але жертв таких, яких вимагає народна справа у теперішній хвилині — жертв згідних з наукою Христа, з добром Народу.

Ми до краю обесидіні, щоби прийти до себе, вернути до здоров'я й сили, народ наш потребує щоденно тих, муравинів, буюжого та продуктивної праці на всіх ділянках життя; потребує при господарській, суспільній, культурно-просвітній, науковій, потребує католицької організації. Яке місто тут відомого лежить! У тій праці витревайте, до цієї праці приготуйтеся, беріться до неї всі молоді. Правда — теперішні обставини вимовко непригніжні, але тим більше та праця так для нас кончева, як саме життя.

У підпольну роботу не даватимось нікому вести. Злочини на Вас і в Вітчизні допускається той, хто відволік Вас від позитивної праці, а наклонює до конспірації. Прадійте вно для народу, палілаві конвоючому усе тут Вашу працю щобожому Закону. Родичів і старших не легковажте, навпаки, хай їх життєвий досвід та відповідальність перед су-

спільністю, все добровільно й кермує в розвазі молоді й буйну Вашу ідейність. Для упрощення Божого Милосердя в тих тяжких обставинах, які переживаємо, зарікаємо, щоби кожний священик при кожній відправі св. Літургії додавав при екстєнції мирний і сугубий при прощенні зі служби «во время всенародной скорби», яку на особій картці до цього послання залучаємо.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастіе Святого Духа, най буде зі всіма нами. Аминь.

Дано у Львові в нащємє Покрови Пречистої Діви Марії, дня 13. жовтня 1930 р.

Андрей, Митрополит;

Григорій, Єпископ Станіславський;

Іосафат, Єпископ Перемиський;

Никита, Єпископ Патарський;

Григорій, Єпископ Пом. Перемиський;

Іван, Єпископ Пом. Львівський;

Іван, Єпископ Пом. Станіславський.

ХУРТОВИНА НАД РОГАТИНЩИНОЮ.

Дня 29. вересня навістала Рогатинщина кількогодина хуртовина зі злівою та громою. Громи причинили 5 пожеж і ушкодили телефонні лінії. Від тремору згоріли будинки: на фільварку Вахана в Кутчих стодала зі збіжжєм, вар-

тості 15,000 зол., в Туюкові стодала, шопи та курник І. Банури, вартості 3,000 зол., у Павла Гарасимича в Загірці згоріла крілля хата, вартості 200 зол., у Фр. і Ст. Квятковських хата, ставня та стодала, вартості 3,500 зол., у Ф. Скотинського в Радванові стодала та в ставні.

ПОЗІР!

ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В АСТОРІ, Л. АЙ.
запрошує Українців з Нью-Йорку, Брукліна й околиць на

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

получене
3 ПРОТЕСТАЦІЙНИМ МАНІФЕСТАЦІЙНИМ ПОХОДОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

Похід зачнеться в годині 2-їй пополудні й вирушить з 3-ЬОГО ДОМУ при 29-19 WOLFEY & 2nd AVE., ASTORIA, L. I.

На вічу говоритимуть: д-р Л. МИШУГА й інші бесідники.

Громадяни! В краю діються такі страшні речі, що хіба людина з каміним серцем може не прийти на віче й не за-протестувати. Тому всі як один на віче й до протесту.

3.

ГОРИТЬ

Як тільки американський когут відпівав свою другу ранню пісню, Василіха прокинулася зі сну та стала шепотіти: "Царю небесний, утишлю..."

З молитовною на устах вийшла з хати, навштовхуючись на чорного Бриська, що спав біля дверей, простягнувшись на весь ріст. "Гуси, зачулися скрипіт дверей, підняли крики, домагаючись свободи на зелену пашу. Але хній пастух, малий Івась, ще спав твердим сном. Біль його ній, поколений стерпів, устат, коли перед сном йому мати приложила широкого, "бавкового листа" та обомала на очуха. Корова згоріла дивлячись похмуро на Василіху своїми великими очима, чекаючи в заміні за милою солодкою коношиною.

На дворі гасли останні селі, рання свіжість воздуха та холодна роса сколихали пташини, що отше підняли свій вереск. Василіха впримала зір в напрямі соколу сонця, шукуючи там у далечині білих хмарок, що мов невинні діти гуляють та приносять з собою дощ і бурю. Чиста мов кристал гуділисть усюкіла Ва-силіху, яка поверталася назад до хатних дверей.

— Василью, вставай, — промовила вона півголосом, щоби

оббавитися, а не панові тільки користь, нам шкода!

Михась не зважав на ці слова, а шпорах сіяючи йі скорше мавих косяків. Ще вчора становив він собі іді вперед

Батька й сьогодні хоче що поставити здійснити. Молодечка сіла пре його все вперед. Василь, завваживши це, усміхнувся, а по хвилі його обличчя став огоргати сум.

— Так, так Коляс і я та-ким був, як ти, Михасю! Перед вім завжди на фанських лані й завжди відбивав напади дру-гих косяків, які хотіли мене випередити. Пропала молодечка сіла, розгубилася на марно!

І гмент пригадався йому, як прийшла мобілізація, як він маючи 30 років ішов на світову війну, кидаючи молодіу жінку й малого Михася; як пово-дав тяжко на сербському та італійському фронтах, як в го-лоді й спраді дралися по ви-соких Альпах, стріляв на Іта-лію, не знаючи за що й діл-кого; як опісля попав в росій-ський полон і втік з транспор-том на Україну, довідившись, що його заєзуть як на Си-бір; як, ховуючись від Моска-лів, став наймитом на хуторі, як кожного вечора молив Бога, щоб війна скорше покінчилася, як тужив за своїм домом, ро-діллям...

— А нараз прийшла революція, пробурмотів Василь.

— Що жакете зараз? Революція прийшла? Яка? наша? Ро-скажіть, як то було! Васильде обличчя розгладилось, а шось

невиновно радісного наповня-ло діе його серце. Думки за-раїлися, в умі стали повторю-тися хронологічно всі події з того великого часу. Протя-гнувши камінем косу, Василь вив в тишині раз став сині-мі оповідати про українську революцію.

— Як вибухла революція, я був на хуторі в Чернігівщині.

Зпочатку не знав про що йде, але по двох-трьох місяцях й забувся усе. Як створився Центральна Рада, а поїхав до Київ та поступив на службу до лінійці. З кожним днем зростала ненависть між нами і Москалями. Ми почали груп-уватися окремо й замагаи за-холопяти все в наші руки, але Москалі не давали. Пшла ця уперта боротьба! Я забув за маму, за тебе й усея від-дався революції. Працював де-нь та і ніч. Нарз довідався, я, що організується Січові Стрільці і того самого дня й вже був в коші Стрільців; бо-жухом до мене не було. О-рісіся прийшла вже війна між нами і Москалями. Централь-на Рада проголосила самостій-ність України; всюди палувала велика радість, що Україна о-свободилася від Москалі...

— В люті 1919 р. дістав я відпустку та поїхав до дому. Ти пригадаєш собі, Михасю, як то було? Вже на третій день ішов я на поміч, щоб відійти переконаний на північє чиню армії, айно розгорілася. Ма-ло було часу вертатися домі. Ве-лі діти загинули крізь війну

та усміхалися до батька, що отомленою рукою ставив косу біля плота. В хаті забачився галасяв й зі стола понеслася пара гарячої тарілки. Василь з Михасєм стали мити руки та приготувалися до вечері. Нарз розніс по хаті кри-кити: жандари, жандари! На подвір'я, а по хвиліні й у хаті з'явилися рудий, плечистий мазур. Ціле село знало його вже, хоч зазедво минуло три місяці від його приходу. За короткий час свого уряду-вання в новому оселю він мав вже здобути. Признання місь-кого старости, бо кожного дня всаджував по двох-трох Укра-їнців до тюрми.

IV.

— Bazyli Kopczenko! Jesteście aresztowani! na zarządzenie pana ekonomy, że buntujecie swego syna.

Хата наповнилася плачем і дітей та хлипанням Василіхи. Василь апля грізно свої очі на жандарма, який вивтав з тор-

биний ланцюги. Михась, як на диво, заховувався спокійно, а його усмішка на обличчю за-гнітовала наглий смуток, що його приніс мазур в хату.

Глухи ній против гомін диво-го, що був на тривогу. Люде прибігли на двір, щоб зорентуватися, де й їх торить. Вели-ка, червона загара на небо-сній давала до пізнання, що торить добрий будинок, а ми-сє його вказував в осердак сєса.

Горить! Горить!... неслося по селі. Жандармери горить!...

Селє спокійно вертали на-зд до своїх хат з виразом пев-ного задоволення. Кожному з них втискалися в голову дум-ка, що підпалено?

Прочувались від першого удару, жандари розбіглися по селі, щоб довити злочинця, а для більшості певности себе стріляли, на кого попола. Ми-хась спокійно вкладав в за-сину, виконавши тяжкий акт.

НОВІ КНИЖКИ

ЯКІ ТІЛЬКИ ШО ОДЕРЖАНО З КРАЮ, ОПРАВЛЕНІ В ГАР-НЕ СИНЕ ПОЛОТНО З ЗОЛОТИМИ ВИТКАМИ.

ТРИ КАЗКИ ДІЛА ОХРИМА, оповідання, Андрія Чайків-ського. 50

ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ, повість з галицького життя, А. Чайківського. Стр. 212 1.25

ЗА СЕБСТОРО, оповідання з козацької старини, А. Чай-ківського. 50

СОБІНЬ ВІВРАВ, роман з 9-ї кн. Велимара Дежеліна, С. 3. Корнатицької мови за дозволом автора пере-клад Михайла Фірака. Стр. 231 1.00

"СВОБОДА"

61-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

PROTECT!

ПРОТЕСТ!
ОЛИЧЕ
У НА

10 РОКУ
І КРИВД
ДОМ

м можете!
українства;
де і запро-
и сих на-
254

УВАГА!
ГСТВ,
КОІ

О ПОКУ

TON, DEL,
БДИ"

мітет.

ДЖ.

РОКУ
ARK, N. J.
центів.
призначе-

УВАГА!
ТОРКУ

РОКУ

ПОЗІР!

POKY
ork, N. Y.

обірна.
Україн-
254-5
мітет.

Не- нка!

недбале за-
ка, запалеј-
ric, хоробу

**ВВАЖАЄТЕ
ВИННІ ВВЕ-**

The
Camp form
only \$1.00

принесе вам
Partola без-
TS CO.,
Post E-14

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

